

FINANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDE DEĞERLEME

Serdar ÖZEN (*)

- GİRİŞ

Ülkemizde 28.06.1985 tarih ve 18795 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 3226 sayılı kanunla hukuki bir yapıya kavuşan Finansal Kiralama European Leasing Association tarafından “belli bir süre için kiralayan ile kiracı arasında imzalanan, kiracı tarafından seçilip kiralayan tarafından satın alınan bir malın mülkiyetini kiralayanda, kullanımını belli bir kira ödemesi karşılığında kiracıda bırakan sözleşme” olarak tanımlanmaktadır.

Söz konusu 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu Finansal Kiralamanın sadece hukuki boyutuna açıklık getirirken; vergi ve muhasebe boyutu eksik kalmaktaydı. Finansal Kiralama kapsamındaki kiralama ile herhangi bir faaliyet kiralamasının kayıtlara alınışı arasında bir farklılık olmamakta ve vergilemede vergi hukukunun genel esasları dikkate alınmaktaydı. Maliye Bakanlığı finansal kiralama işlemlerinde kiralama işleminin hukuki mahiyeti veya şekli yerine **Özün Önceliği İlkesi** benimsemiş ve 4842 sayılı Kanunun 25. maddesiyle Vergi Usul Kanununa “Finansal Kiralama İşlemlerinde Değerleme” başlığını taşıyan Mükerrer 290. maddeyi eklemiştir. Söz konusu madde ile Finansal Kiralama işlemlerinin vergisel boyutunun uluslararası muhasebe standartlarına uyumu sağlanmaya çalışılmış ve bu hususla ilgi olarak 319 seri no.’lu VUK Genel

Tebliği ile 11 sıra no.’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği de yayımlanmıştır.

II-FİNANSAL KİRALAMA:

Bilindiği üzere 24.04.2003 tarih ve 25088 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4842 sayılı Kanun ile vergi kanunlarında önemli değişiklikler yapılmıştır. 4842 sayılı kanunun 25’nci maddesi ile VUK’ a finansal kiralama işlemlerinde değerlendirme hükümlerini düzenleyen Mükerrer 290’uncü madde eklenmiştir. 01.07.2003 tarihinden sonra yapılacak finansal kiralama işlemlerinde bu madde hükümlerine uyulacaktır. Bu tarihten önce yapılan finansal kiralama işlemlerinde eski uygulama devam edecektir.

Mükerrer 290. Madde ile yapılan yeni düzenlemede 3226 Sayılı “Finansal Kiralama Kanunu”na bir atıfta bulunulmamıştır. Dolayısıyla 3226 Sayılı Kanun Kapsamında yapılan bir kiralama işlemi Mükerrer 290. Madde hükümlerini taşııyorsa finansal kiralama işlemi olarak değerlendirilmeyecektir. Ancak 3226 Sayılı Kanun kapsamında yapılmayan bir kiralama işlemi Mükerrer 290. Madde hükümleri gereğince Finansal Kiralama şartlarını taşıması halinde vergi uygulamaları açısından Finansal Kiralama olarak kabul edilecektir. Buna göre 01.07.2003 tarihinden itibaren yapılacak bir kiralama işleminin finansal kiralama kapsamına girmesi için kiralayan şirketin bundan böyle bir finansal kiralama şirketi

(*) Vergi Denetmeni

olmasına da gerek yoktur.

Finansal Kiralama Kanunu'nun 4. maddesinde Finansal Kiralama sözleşmesi; "kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü kişiden satın aldığı veya başka suretle temin ettiği bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere ve belli bir süre feshedilmemek şartıyla kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören bir sözleşme" olarak tanımlanmıştır.

Finansal Kiralama Kanununa göre Finansal kiralama işlemleri ile ilgili olarak önemli olan diğer düzenlemeler ise şunlardır:

- Finansal Kiralamaya taşınır ve taşınmaz tüm mallar konu olabilir. Ancak patent gibi fikri ve sınai haklar finansal kiralamanın kapsamı dışındadır (FKK.md 5),
- Kiracı, finansal kiralama konusu maldaki zilyetliğini bir başkasına devredemez.(FKK.md 15)
- Söz konusu mal kiralayan şirketin mülkiyetindedir. Kiralayan şirket söz konusu malı sözleşme süresince sigorta ettirmek zorundadır. Sigorta primlerinin ödenmesi kiracıya aittir.(FKK.md.17)

Vergi Usul Kanununa eklenen Mükerrer 290. maddede ise Finansal Kiralama "kira süresi sonunda mülkiyet hakkının kiracıya devredilip devredilmediğine bakılmaksızın bir iktisadi kıymetin mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan tüm riskler ile yararların kiracıya bırakılması sonucunu doğuran kiralamalardır" şeklinde tanımlanmıştır. Aynı iktisadi kıymete ilişkin birden fazla sözleşme, ilave, tadil ve diğer sözleşmelerin yapılması halinde tüm anlaşmaların bir arada değerlendirilmesi gerekmektedir. Aynı kanun maddesinde bir kira işleminin Finansal Kiralama olarak değerlendirilmesi için

- kiralama işlemine konu iktisadi kıymetin mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi,
- kira süresi sonunda iktisadi kıymetin rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması,
- kiralama süresinin iktisadi kıymetin ekonomik ömrünün %80'inden daha büyük bir bölümü kapsaması,
- sözleşmeye göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerinin toplamının iktisadi kıymetin ra-

yiç bedelinin %90'ından daha büyük bir değeri oluşturması hallerinden herhangi birinin varlığının yeterli olduğu hüküm altına alınmıştır.

Arazi, arsa ve binalarla ilgili kiralama sözleşmelerinde, sadece sözleşme kira süresi sonunda mülkiyet hakkının kiracıya devri öngörülmüşse veya kiracıya kira süresi sonunda kiralama konusu gayrimenkulu düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınmışsa Finansal Kiralama olarak kabul edilecektir. Böyle bir sınırlamaya gidilmesinin altında yatan neden arazi ve arsaların iktisadi ömürlerinin sınırsızlığı ve binaların kullanım sürelerinin uzunluğudur. Ayrıca doğal kaynakların araştırılması veya kullanılmasına yönelik kiralama sözleşmeleri ile sinema filmleri, video kayıtları, patentler, kopyalama hakları gibi kıymetlerle ilgili lisans sözleşmeleri VUK' un Mükerrer 290. maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

III-FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDE DEĞERLEME:

Finansal kiralama işlemine konu "iktisadi kıymeti kullanma hakkı" değerlemesi işlemi, kiracı tarafından gerçekleştirilecektir. 4842 Sayılı Kanun ile VUK' a eklenen mükerrer 290. maddede, finansal kiralama işlemlerinin değerlemesi hüküm altına alınmıştır. Bu madde uyarınca 01.07.2003 tarihinden itibaren finansal kiralama bedellerinin faturalandığı dönemde gider yazılması uygulaması, bu tarihten sonra gerçekleştirilen ve VUK' un mükerrer 290'ıncı maddesi uyarınca finansal kiralama işlemi sayılan kiralamalar için, söz konusu olmamaktadır.

Bunun yerine, kiracı tarafından finansal kiralama işleminden doğan toplam borç, kiralamaya konu iktisadi kıymetin kullanım hakkı ve finansal kiralama borçlanma maliyeti olarak ayrıştırılmaktadır. Eski uygulamanın aksine, 4842 sayılı Yasa sonrasında, kiralama bedellerinin faturalandığı dönemde direkt gider yazılması uygulaması sona ermekte, bunun yerine borçlanma maliyetleri gider olarak işlenmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda finansal kiralama işlemlerinde değerlendirme hükümleri kiralayan ve kiracı açısından ayrı ayrı düzenlenmiştir. Buna göre 319 sıra no.' lu VUK genel tebliğindeki değerlendirme esaslarına ilişkin hususlar aşağıdaki gibidir.

Kiralayana İlişkin Hükümlere Getirilen**Açıklamalar :**

1) Alacak, Gelecek Dönemlere Ait Faiz Geliri, Kiralama Konusu İktisadi Kıymet Değerleme Esasları:

Kiralama süresi boyunca kiracı tarafından yapılacak kira ödemelerinin toplam tutarı, anapara artı faiz, alacak olarak aktife alınacaktır. Aktifleştirilen alacak tutarının reeskonta tabi tutulması mümkün bulunmamaktadır. Aktifleştirilen alacak tutarı ile kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark ise gelecek dönemlere ait faiz geliri olarak pasifleştirilmek suretiyle değerlendirilerek kayıtlara intikal ettirilecektir.

Gelecek dönemlere ait faiz gelirleri, Kiralanan iktisadi kıymetin finansal kiralama sözleşmesinin yapıldığı tarihteki rayiç bedelinden, her bir dönem sonunda anapara geri ödemelerinin düşülmesi sonucu kalan tutar üzerinden sabit bir dönemsel faiz oranı yaratacak şekilde hesaplanması suretiyle tahakkuk ettirilecektir. Tahakkuk tarihinden vadenin bitiminin anlaşılması gerekmektedir. Her bir dönem sonu ifadesinden kira sözleşmesi ekindeki ödeme planındaki ödeme dönemlerinin anlaşılması gerekmektedir. Örneğin, 4 yıllık kiralama dönemi, yılda bir kez ödemeli ve her yıl 30/09.... tarihinde kira ödemesi öngörülmüşse, "her bir dönem sonu" ifadesinden 30/09...., 30/09... ve sonraki yıllar tarihlerini anlamak gerekmektedir. Bu durumda, her bir 30/9... tarihi itibarıyla faiz ve ana para ayrıştırması yapılarak, pasifleştirilen faiz gelirlerinden 30/9... tarihi itibarıyla bakiye anapara borcuna isabet eden faiz tutarı gelir kaydedilmelidir.

Kiralama konusu iktisadi kıymet, bu iktisadi kıymetin net bilanço aktif değerinden kira ödemelerinin bugünkü değerinin düşülmesi sonucu bulunan tutar ile değerlendirilecektir.

İktisadi kıymetin net bilanço aktif değerinden kira ödemelerinin bugünkü değerinin düşülmesi sonucu bulunan tutarın sıfır veya negatif olması halinde, iktisadi kıymet iz bedeliyle değerlendirilip aradaki fark iktisadi kıymetin elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar gibi işleme tâbi tutulacak olup gelir kaydedilmesi gerekmektedir. Finansal kiralama

konusu iktisadi kıymetin net bilanço aktif değeri ile kira ödemelerinin bugünkü değeri çoğu zaman birbirine eşit olacağından finansal kiralama şirketi veya kiralayan, iktisadi kıymeti genel olarak iz bedeliyle kayıtlarında gösterecektir. İktisadi kıymetin net aktif bilanço değerinden, kira ödemelerinin bugünkü değerinin düşülmesi sonucu oluşan tutarın pozitif olması durumunda, pozitif fark finansal kiralama şirketi tarafından amortisman tabi tutulacaktır. Örneğin, net bilanço aktif değeri veya fatura tutarı 100.000 lira, kira ödemelerinin net bugünkü değeri 95.000 lira ise, 5.000 lira pozitif fark finansal kiralama şirketi tarafından amortisman tabi tutulacaktır. Amortisman ayırma işlemi Vergi Usul Kanunu ve ilgili genel tebliğlerde bu iktisadi kıymet için tespit edilmiş sürelerde yapılacaktır. Farkın sıfır veya negatif olması durumunda amortisman ayrılması mümkün değildir ve bu kiralama konusu iktisadi kıymetler için yeniden değerlendirilmesi söz konusu olmayacaktır.

Kiralayanın finansal kiralamaya konu iktisadi kıymetin üretimini veya alım satımını yapması halinde, iktisadi kıymetin net bilanço aktif değeri olarak rayiç bedeli dikkate alınacaktır. Rayiç bedel ile maliyet bedeli arasındaki farkın normal bir satış işleminden elde edilen kâr veya zarar olarak işleme tâbi tutulması gerekmektedir.

2) Maliyet Unsurları:

Kiralayan şirketler tarafından iktisadi kıymetin satın alınmasında Türk Lirası veya döviz cinsinden kredi kullanılmış ise, ilk yıl için ödenen kur farkları ve faiz giderlerinin sözleşme yapılmasından önce kıymetin maliyetine ilave edilebilecek olması halinde maliyete ilave edilecek, aksi halde ve diğer yıllarda ise doğrudan gider kaydedilecektir.

3) 01/07/2003 Tarihinden Önce Yapılan İşlemler:

Madde hükümleri 01/07/2003 tarihinden itibaren yapılacak kiralama işlemlerine uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğinden, finansal kiralama şirketleri 01/07/2003 tarihinden önce yapılan finansal kiralama sözleşmelerindeki sabit kıymetler için amortisman ayırmaya ve yeniden değerlendirilmeye devam edecektir.

Kiracıya İlişkin Değerleme Hükümlerine Getirilen Açıklamalar :

1) Finansal Kiralama İşlemine Konu İktisadi Kıymeti Kullanma Hakkı Ve Sözleşmeden Doğan Borca İlişkin Değerleme Esasları :

Finansal kiralama işlemine konu iktisadi kıymeti kullanma hakkı ve sözleşmeden doğan borç kiralama konusu iktisadi kıymetin rayiç bedeli veya sözleşmeye göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı ile değerlendirilecektir.

Finansal kiralama konusu iktisadi kıymet, kullanma hakkı olarak aktive alınacak karşılığında ise kiraya layana olan borç pasife kaydedilecektir.

İktisadi kıymeti kullanım hakkı Vergi Usul Kanunu ve ilgili genel tebliğlerde bu iktisadi kıymet için tespit edilmiş amortisman sürelerinde amorti edilecek, yeniden değerlemeye tabi tutulacaktır. Sözleşmenin fesholması halinde kalan dönemler için iktisadi kıymetle ilgili olarak amortisman ayrılma ve yeniden değerlendirme işlemleri yapılmayacaktır.

Finansal kiralama borçlarının, Vergi Usul Kanununun 285'inci maddesi kapsamında reeskonta tabi tutulması mümkün bulunmamaktadır.

2) Finansal Kiralama Ödemeleri:

Finansal kiralama sözleşmesine göre yapılan kira ödemeleri, borç anapara ödemesi ve faiz gideri olarak ayrıştırılacak ve bu ayrıştırma işlemi her bir dönem sonunda kalan borç tutarına sabit bir dönemsel faiz oranı uygulanmasını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Kiralayan açısından yorumu yapılan "her bir dönem sonu" ifadesi, kiracı açısından sözleşmede belirtilen kira ödeme tarihidir.

3) Finansman Gider Kısıtlaması:

Finansal kiralama işlemi esas olarak bir kredi işleminden farklı değildir. Kiralayana ödenen finansal kiralama bedellerinin faiz kısmı finansman gider kısıtlamasına tabidir.

4) 01/07/2003 Tarihinden Önceki İşlemler:

Mükerrer 290'ıncı madde hükümleri 01/07/2003 tarihinden sonra yapılacak kiralama işlemlerine uygulanmak üzere yürürlüğe gireceğinden bu tarihten önce yapılan finansal kiralama sözleşmelerindeki ödeme planına göre fatura edilen finansal kiralama bedelleri gider kaydedilmeye devam edilecektir.

IV- KATMA DEĞER VERGİSİ VE TEŞVİKLERDEN YARARLANMA

4842 sayılı Kanun ile finansal kiralama işlemlerinde katma değer vergisi uygulamasına ilişkin olarak herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu nedenle düzenleme öncesi uygulama, finansal kiralama şirketi tarafından malın satın alınması, finansal kiralama faturaları ve sözleşme bitiminde malın kiracıya teslimine ilişkin olarak söz konusu düzenleme öncesindeki uygulama aynen sürdürülecektir. Örneğin, finansal kiralama faturalarında, anapara artı faiz tutarına KDV uygulanması devam edecektir. Öte yandan, finansal kiralama şirketleri dışındaki şirketlerin yaptığı ve finansal kiralama sayılan işlemlerde 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'na göre yapılan sözleşmeler için öngörülen indirimli KDV oranlarının uygulanması mümkün değildir.

4842 sayılı Kanunun Geçici 2'nci maddesinde bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapılan finansal kiralama sözleşmeleri ile ilgili olarak Finansal Kiralama Kanununun bu Kanunla değiştirilmeden önceki 28'inci maddesi hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, aynı Kanunun 31'inci maddesi ile Finansal Kiralama Kanununun 28'inci maddesi değiştirilmiş ve finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilen yatırımlarda kiralaayanın, finansal kiralama konusu iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle finansal kiralama şirketleri eskiden olduğu gibi finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilen yatırımlarda yatırım indirimi ve diğer teşvik unsurlarından yararlanmaya devam edecektir.

V-FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNİN MU HASEBELEŞTİRİLMESİNDE KULLANILACAK HE SAPLAR VE İŞLEYİŞLERİ :

• 120 - ALICILAR

11 Sıra No.lu Muhasebe Uygulama Genel Tebliği ile "Finansal Kiralamadan doğan senetsiz alacaklar da bu hesapta izlenir" ifadesi eklenmiştir.

• 121 - ALACAK SENETLERİ

11 Sıra No.lu Muhasebe Uygulama Genel Tebliği ile "Finansal Kiralamadan doğan senetli alacaklar da

lar da bu hesapta izlenir" ifadesi eklenmiştir.

• 124 - KAZANILMAMIŞ FİNANSAL KİRALAMA FAİZ GELİRLERİ (-)

Finansal kiralama sözleşme tutarı ile finansal kiralama ile ilgili kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark bu hesaba alacak kaydedilecektir. Her dönem sonunda gerçekleşmiş olan faiz gelirleri tutarları bu hesaba borç ve ilgili hesaba alacak kaydedilecektir. (60-Brüt Satışlar veya ana faaliyet konusu dışında kalması halinde 64-Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar Hesabı)

• 224 - KAZANILMAMIŞ FİNANSAL KİRALAMA FAİZ GELİRLERİ (-)

Finansal kiralama sözleşme tutarı ile finansal kiralama ile ilgili kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark "Kazanılmamış Finansal Kiralama Faiz Gelirleri" olarak bu hesaba alacak kaydedilir. Kiralama sözleşmesine uygun olarak tamamlanan ve her dönem sonunda hesaplanan izleyen döneme ait faiz gelirleri tutarı bu hesaba borç "124- Kazanılmamış Finansal Kiralama Faiz Gelirleri" hesabına alacak olarak kaydedilir.

• 301 - FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİN-DEN BORÇLAR

Finansal kiralama sözleşme tutarı bu hesaba alacak, finansal kiralamaya konu olan ilgili varlık hesabına kira ödemelerinin bugünkü değeri ile borç ve bu iki tutar arasındaki fark da "302-Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri" hesabına borç kaydedilir.

• 302 - ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ(-)

Finansal kiralama sözleşme tutarı ile finansal kiralamaya konu olan varlığa ilişkin kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark "Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri" olarak bu hesaba borç kaydedilir. Kiralama sözleşmesine uygun olarak tamamlanan her dönem sonunda gerçekleşmiş olan faiz giderleri tutarları bu hesaba alacak "66-Borçlanma Maliyetleri" hesap grubunda ilgili borçlanma gideri hesabına borç olarak kaydedilir.

• 401 - FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİN-DEN BORÇLAR

Finansal kiralama sözleşme tutarı bu hesaba alacak, finansal kiralamaya konu olan ilgili varlık hesabına kira ödemelerinin bugünkü değeri ile borç ve bu iki tutar arasındaki fark da "402-Ertelenmiş Fi-

nansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri" hesabına borç kaydedilir. Dönemsellik varsayımına uygun olarak dönem sonlarında, izleyen dönemi ilgilendiren tutar, "301- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar" hesabına alacak, bu hesaba borç kaydedilir.

• 402 - ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ(-)

Finansal kiralama sözleşme tutarı ile finansal kiralamaya konu olan varlığa ilişkin kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki fark "Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri" olarak bu hesaba borç kaydedilir. Kiralama sözleşmesine uygun olarak tamamlanan ve her dönem sonunda izleyen döneme ilişkin tutar "302- Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri" hesabına borç, bu hesaba alacak kaydedilir.

VI-SONUÇ:

Gelişmekte olan ülke ekonomilerinde alternatif finansman kaynaklarının yaratılması ile bu kaynaklara ilişkin mevzuatın eksiksiz olarak düzenlenmesi, vergileme ve muhasebeleştirme konularındaki sorunların ortadan kaldırılması yatırımların artmasına ve ekonominin büyümesine doğrudan katkıda bulunacaktır.

Ekonomik olarak büyüme içinde bulunan ülkemizde, yatırımların finansmanında henüz genç bir kaynak olarak gelişen Finansal Kiralama uygulamasında temel mevzuat olan 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunundaki vergileme ve muhasebeleştirme hususlarındaki eksiklik, 4842 sayılı Kanunun 25. maddesiyle Vergi Usul Kanununa "Finansal Kiralama İşlemlerinde Değerleme" başlığını taşıyan Mükerrer 290. maddenin eklenmesiyle ortadan kaldırılmıştır.

Kanunun 4842 sayılı kanun ile getirilen yeni düzenlemeden evvel yalnızca Finansal Kiralama Kanunun çerçevesinde yapılan kiralamalar, finansal kiralama kabul edilmekte iken; artık 01.07.2003 tarihinde yürürlüğe giren VUK' un mükerrer 290'ıncı maddesi ile gerçek ve tüzel kişilerden yapılacak kiralamalar, bu maddedeki şartlardan en az birini taşıyorsa finansal kiralama kabul edilecektir Bu düzenleme ile birlikte finansal kiralama işlemlerinin uluslararası muhasebe standartlarına uygun hale getirildiği de gözden kaçırılmamalıdır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu,
- 2- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu,
- 3- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu,
- 4- 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu,
- 5- 319 sayılı VUK Genel Tebliği,

6- 11 sıra No.' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği,

7- Mehmet Ali Soyalp, "Finansal Kiralama İşlemlerinde Değerleme", Vergi Sorunları, Sayı:207, Aralık 2005.

8- 2007 yılı Beyanname Düzenleme Kılavuzu, HUD yayınları.